

טעימות הדף היומי

עם הרב אברהם משה הלוי רוט

להערות והוספות: a0527652027@gmail.com

שיעורי "טעימות" מיועדים ללומדי הדף היומי המבקשים להעשיר את הלימוד עם נושא מעניין לקחת הביתה". הם כוללים נושאים לדיון, פולמוסים, חיזוקים, לקחים, קושיות, הקשרים לפרשת השבוע והמועדים, ועוד ועוד. מטרת השיעורים לעורר שיח תורני גם לאחר שהלימוד הסתיים. בבית או בעבודה, עם האשה או הילדים, בשבתך בביתך ובולכתך בדרך.

השיעורים נמסרים באולפני "קול הלשון" וניתן לצפות בהם באתר, או להקשיב בטלפון 03-6171111 ולהקיש ברצף (משמאל לימין): # 41670658 *

לתגובות והערות, ולקבלת הגליון בקביעות: a0527652027@gmail.com

הפקת הגליונות כרוכה בהוצאת משאבים רבים של עריכה וגרפיקה, ניתן להשתתף בעלויות ובזכויות!

על חשבון האחרים. הוא בועט, רומס והורג אחרים בדרך אל הצניעות המיוחלת...

והנה, רש"י כתב שלפי פירושו "לשון אחר נופל בתשמיש הגמלים, דתניא בבכורות גמל אחר כנגד אחר". ונראה שלא בכדי נוקטת הגמרא כאן לשון זו, כי זה עוד דוגמא למידתו של הגמל לדאוג לצניעות על חשבון הזולת. הוא לא מפנה את פניו אל הנקבה, כדי להזדווג עמה בצניעות... צניעות מזוייפת. לכן, מתאים מאד שאותו הגמל בדרכו לאותו זיווג משונה, ממשיך לנהוג כך גם כלפי סובביו...

ובאמת עפ"י סימני הטהרה, הגמל הינו טוב בפנימיותו ("מעלה גרה") אבל רע בחיצוניותו ("אינו מפריס פרסה"). כנראה זה רומז על כך שמתוך "כוונה פנימית טובה" הוא רומס ברגלו את האחרים...

[במקום אחר הארכתני שלכן ה"גמל" הוא כנגד "ישמעאל", כי גם ישמעאל יש לו לפעמים פנימיות טובה (ערכים של צניעות, משפחתיות, הכנסת אורחים, אמונה ביחוד ה', נכבדות, וכו') אבל חיצוניות רעה, הוא מוכן לשחוט ולרצוח את קרובי משפחתו באכזריות מטורפת בשביל להשליט את ה"טוב" הפנימי שלו. לעומת זאת עשיו הוא כנגד ה"חזיר", בחיצוניותו הוא טוב ונעים (מפריס פרסה) אבל בפנימיותו הוא רע (אינו מעלה גרה). עשיו מתנהג בעדינות ובאנושיות, אבל כוונתו תמיד לרעה. עשיו שונא ליעקב].

הגמל מכה ברגליו גמלים שסביבותיו. מדוע?

מוסר | לדרוך על אחרים בדרך לקיום מצוות??

אדונינו הגר"י מסלנט ז"ע הרבה לשרש את המידה הזו "להיות צדיק – על חשבון אחרים".

רבי ישראל תיאר לתלמידיו כיצד אדם מגיע בליל יום הכיפורים לבית הכנסת לבוש לבן ועטוף בטלית, הולך יחף, לא אוכל ולא שותה, הרי הוא ממש כמלאך! אותו אדם אחוז שרעפים, מלא רגשות קודש, רץ למקומו שבבית הכנסת אך מחמת שהינו נמצא בעולמות העליונים לא שם לב שבדרכו דרך על רגלי אנשים שעמדו בדרכו, אדם שהתיישב בטעות

זיאולוגיה | מדוע הגמל הורג את מי שסביבותיו

רש"י פירש את המושג "גמל האחר בין הגמלים" שהגמל כשבא ליזקק לנקיבה הוא נלחם ומכה ברגליו גמלים שסביבותיו.

אבל לא ביאר רש"י מדוע הגמל עושה זאת? הרי לא משמע שהגמלים נלחמים עמו על הנקיבה, דאם כן היה כותב שהגמלים נלחמים זה בזה כשבאים ליזדקק וכו', אבל ברש"י

משמע שהגמל המכה לבדו בא ליזקק לנקבתו ובאותה שעה הוא מכה ברגליו את הגמלים שסביבותיו. על מה ולמה?

עלינו לדעת שהגמל צנוע בתשמיש, כמו שכתב רש"י בתחילת פרשת וישלח שבזכות שהוא צנוע בשעת התשמיש הצניעו הכתוב וכתב "בניהם שלושים", עיי"ש. הבדואים מספרים שהגמל לא יזדקק לנקבה אם יש איזה גמל (או אפילו אדם!) שמביט עליהם. לכן, אם הוא רואה גמל בסביבה הוא מכה בו, ולפעמים אף הורג אותו. לפעמים הוא הורג נאקה שעומדת בסביבה, לאו דווקא זכר!.. העיקר שלא יפגעו בצניעותו...

(הגמל ידוע ב"נטירת איבה" שלו, ומספרים שאם אדם עומד בשטח ומפריע לו בכך להזדווג הוא נוקם בו על כל חייו, מנסה לבעוט בו וכו'...)

זאת כנראה כוונת רש"י שהוא נלחם בגמלים שסביבותיו, מפני שהם סביבותיו והם לא מאפשרים לו להזדקק בצניעות.

וורט | צניעות שהורגת אחרים...

יש לנו כאן דוגמא לסילוף מוסרי: הגמל בפנימיותו צנוע, אבל כשהוא מבקש ליישם זאת בפועל הוא עושה את זה

ממי שמחזיק בבין אדם לחבירו בלא בין אדם למקום, מפני שזה הראשון עלול למשוך אחריו ח"ו גם חילול השם יתברך, ישמור אדם עצמו מכך. כלומר, כאשר אדם ירא שמייס מתנהג שלא כראוי בינו לחבריו הרי מה הבריות אומרות עליו וגו'. לכן ככל שהאדם זוכה לקבל את הלוח שבין אדם למקום עוד יותר הוא מחוייב לקבל באותה מידה גם את הלוח של בין אדם לחבירו.

ביטוי | "אראה בנחמה אם לא..."

רבי שמעון בן שטח אומר בדף שלנו "אראה בנחמה אם לא ראיני אחד שרץ אחר חבירו לחורבה וכו'". מעניין לראות שהוא משתמש במטבע לשון זו גם במסכת מכות ה, ב לגבי רבי יהודה בן טבאי "אראה בנחמה אם לא שפחת דם נקי".

והנה, התקשה רש"י (מכות שם) במשמעות המילולית מדוע הוא יזכה לראות בנחמה אם לא ראה כך וכך, הרי הוא מבקש לספר שהוא כן ראה. ומפרש שכוונתו לומר "לא אראה בנחמה" והגמרא הפכה לברכה או שכוונתו "שימותו בניו ויראה בנחמתן".

ולא הבנתי, הרי לשון "אם לא" נמצא במקומות רבים אצל שבועה, ומשמעותו "שכן". כמו בדף הקודם "משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני" שהכוונה "שכן תבואו ותעידוני". ואילו היה אומר רק "אם" "משביע אני עליכם אם תבואו ותעידוני" היה משמעותו לשון שלילה: שלא תבואו ותעידוני, אבל כיון ששלל את השלילה והוסיף "לא", הרי כאילו אמר "לא לא" שמשמעותו "כן". כל זה ביאר באורך בהכתב והקבלה שמות כב, ז.

וכמו שמצאנו הרבה בלשון הכתוב "חי אני נאום ה' אם לא כאשר דיברתם באזני כן אעשה לכם", שהכוונה חי אני שכן יהיה כאשר דיברתם באזני אעשה לכם. ויש להאריך בזה.

פליאה | אראה בנחמת ציון? הלא היה בזמן בית שני!

רבי שמעון בן שטח הוא תנא קדמון, מתקופת ה"זוגות", אחיה של שלומציון המלכה, אשת ינאי המלך. אם כן, מה כוונתו "אראה בנחמה"? הרי ירושלים היתה בנויה לתלפיות, ינאי המלך הרחיב את גבולות הארץ בשטחים עצומים בעבר הירדן המזרחי, בגולן ובגליל הצפוני, בעזה המערבית ובארץ אדום הדרומית. הוא הביא את גבולות ממלכת ישראל לשיא התפשטותה, הוא גם עסק רבות בביעור העבודה זרה מארצנו, וניסיון ליישב ביהודים את כל יושבי הארץ. נכון אמנם שהוא היה מקורב לצדוקים, אבל...

במקומו נדחף על ידו, שהרי מקפיד הוא על "קובע מקום לתפילתו"... בעת תפילתו הוא מתייפח בקול ובוכה, שהרי יש בכך ענין גדול שהרי "שערי דמעות לא ננעלו", הוא זועק בתפילתו וגורם הפרעה לכל הסובבים אותו, אך לאדם זה מה שחשוב זה שתפילתו תתקבל, שהרי "יפה צעקה לאדם בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין"..." המש"ך רבי ישראל ואמר: **אדם זה מלאך הוא**, אין ספק בדבר, אבל הוא מלאך **חבלה**...

רבינו יצחק בלאזר סיפר ששמע מרבי ישראל כי נכנס בערב יום הכיפורים לבית הכנסת ומולו הלך אחד מגדולי היראים כשעל פניו נסוכה אימת הדין ודמעות על לחייו. רבי ישראל היה זקוק לאותו אדם לצורך ענין מסוים הוא ניגש אליו וניסה לשוחח עמו אך הלה לא ענה לו מאומה על בקשתו.

אמר רבי ישראל כי כשעזבו חשב לעצמו: **מה אני אשם בכך שהנך ירא אלוקים ורועד מאימת הדין** האם פטור אתה ממצוות שבין אדם לחברו?!

מהדף ליומי | אי אפשר לקחת רק לוח אחד מלוחות הברית

בימים אלו בהם אנו מקבלים את התורה, אנו זוכרים שלוחות הברית היו **כתאומים צמודים**. בין אדם למקום ובין אדם לחבירו הולכים יחד. אין זה בלא זה.

כאשר משה רבינו שמע מהקב"ה שבני ישראל חטאו בעגל, הוא לא מיהר לשבור את הלוחות אלא ביקש להורידם למטה. הוא אף "נלחם" על זה עם הקב"ה, כמו שאמרו חז"ל (ירושלמי שקלים ד, ה) שהקב"ה תפס בלוח אחד ומשה בלוח שני, עד שגברה ידו של משה וחתף את שני הלוחות. והנה כשירד משה מן ההר וראה את העגל מיהר לשוברם. מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר?

מבארים שמלכתחילה שמע משה מהקב"ה רק על החטא שבין אדם למקום, ולכן הוא סבר **שאם עדיין לא קלקלו את הלוח השני – הרי בהכרח יצליחו לתקן גם את הלוח הראשון**, כי העניינים הללו לא ניתנים להפרדה. זאת הכוונה שהוא "אחז" בלוח אחד, היינו שרצה לקבל את שני הלוחות בגלל שישראל עדיין "מחזיקים" באחד מהם. הקב"ה כנגדו תבע להיפך: להשאיר את שני הלוחות, בגלל שישראל עזבו את אחד מהם. אין אחד בלא השני. אבל גברה טענתו של משה והוא הוריד את הלוחות בעקבות הלוח שהם אוחזים בו. אלא שלמטה הוא גילה שמתוך חטא העגל הם הגיעו גם לידי השחתה בין אדם לחבירו, שהיה שם גם שפיכות דמים וגילוי עריות. כמו שכתב רש"י. כעת רפו ידיו של משה ואבדה תקוותו והוא שבר את הלוחות.

סבא שלי, **רבי דוד בונם סומפולונסקי זצ"ל**, כתב בצוואתו (שכתב כחמישים שנה קודם מותו!) שמי שמחזיק בבין אדם למקום בלא בין אדם לחבירו, עלול להיות חמור יותר

לפי זה נבין שהמושג "אראה בנחמה" מרמז על "אתאבל על חורבנה" – שאז הוא זוכה להיות "רואה בנחמה" ע"י חוש הראיה מרחוק ה' נראה לי. וזהו שהשביע עצמו באלה חמורה שאם לא היה כדבריו יראה בחורבן ירושלים.

בית הוראה | מותר לקלל את בניו שימותו?

לפי פירושו השני של רש"י "אראה בנחמה" מתפרש שבני ימותו ויראה בנחמתם. כיוצא בזה מצאנו לגבי ל"ג בעומר שהביא מגן אברהם שהאר"י הקפיד על תלמידו שאמר "נחם" ביום שמחת רשב"י, ל"ג בעומר, ואמר לו שיראה בנחמה, ומת בנו בתוך חודש ימים.

וצריך להבין איך היה מותר לרבי שמעון בן שטח לקלל את בניו שימותו, והרי קללת חכם אפילו על תנאי וכו'.

אך באמת צריך להבין גם כשאומר על עצמו "כה יעשה ה' וכה יוסיף" או "כך וכך יהיה לי אם לא ראיתי וכו'", מדוע אין בזה איסור של מקלל עצמו. וצ"ל דכיון דכך היא דרך שבועה לקבל על עצמו עונש אם שיקר – שפיר דמי, אבל איך אפשר לומר זאת על אחרים, שבניו ימותו אם הוא לא אמר אמת.

וכיוצא בזה מצאנו בראובן "את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך". אך שם אינו לשון קללה – אלא לשון קבלת קנס על עצמו שהוא מוכן שיעקב ימית את בניו, אבל כאן שהוא לשון קללה צ"ע איך מותר לו לומר כך.

נפלאות הבריאה | סינון הזיכרון ארוך הטווח

בדף שלנו אנו למדים ש"מילתא דלא רמיא עליה דאיניש – לאו אדעתיה", אדם לא זוכר פרטים לא נחוצים. זה מחסד הבורא שלא כל הפרטים ופרטי הפרטים שאנו חווים נשמרים לטווח ארוך, המוח מסנן את מעבר המידע מהזיכרון לטווח-קצר אל הזיכרון לטווח-ארוך, מידע שאיננו חשוב דיו אינו נשמר לאורך זמן.

יש אנשים בודדים שסובלים מתופעה הנקראת "היפרתימזיה" – זיכרון לא נשכח. הם זוכרים לכל חייהם את הפרטים השוליים ביותר, אפילו מספרי טלפון שהם השתמשו בהם באופן חד פעמי. אנשים אלו סובלים מאד, הם לא יכולים להכהות שום זכרון מהעבר. הם זוכרים את הפגיעה שפגעה בהם הגנת כאילו זה קרה היום, כולל צבעי הבגדים שלבשו שאר הילדים שבגן...

הקב"ה ברוב חסדו טבע במוח את היכולת לסנן פרטים לא חשובים על מנת להכהות את עוצמת החוויה כאשר עוד ועוד

אנו לומדים כאן שגם בימי הבית השני יהודים ציפו לנחמתה של ירושלים. הם לא ראו בבית שני – תיקון עולם וחזרה סופית מן הגלות, אלא מין "רגעים של חסד" בתוך הגלות הארוכה שהחלה עם חורבן בית ראשון ותסתיים בביאת המשיח במהרה בימינו. באופן מפליא הם לא חשבו שהנבואות העתידות - שלפי הפשוט עוסקות בבית שני – מתייחסות לתקופתן, הם ידעו שזהו מצב זמני חולף, עד שיזכו לראות בביאת המשיח, נחמת ציון ובניית הבית השלישי.

דרוש | "אראה בנחמה" = אתאבל על ירושלים

על דרך הדרוש אפשר לבאר לשון "אראה בנחמה" במובן של "אתאבל על ירושלים", הרי אמרו חז"ל שהמתאבל על ירושלים זוכה ורואה בנחמתה (כך היא גידסת הרבה ראשונים, ואצלנו "בשמחתה"), וידוע פירוש רבינו חיים מוולאזין שלא אמרו "יזכה ויראה" אלא "זוכה ורואה" כי המתאבל על ירושלים מוכרח הוא שהוא רואה את נחמתה ושמחתה העתידית, ולכן מתאבל על חסרונה בהווה. אילו ירושלים היתה מתה בעיניו – היתה משתכחת מליבו, אבל היא עודנה חיה ומפוארת בעיני רוחו עד שהוא מתאבל מדוע אין נחמתה ושמחתה נראים גם בשאר החושים.

העומק בזה שחוש הראיה יכול להתחבר אל הקודש גם כשהאדם עצמו מחוץ אליו. כמו משה רבינו שביקש לראות את הארץ בעודו מבחוץ לה. ועיין בכלי יקר תחילת לך לך ופרשת ואתחנן, שברכת הארץ הגשמית נקנית במציאות פיזית ממשית בארץ ישראל ואינה שייכת לאחר החורבן, אבל הברכה הרוחנית נקנית על ידי הראיה, והיא שייכת גם לאחר החורבן:

"על כן נאמר כאן לאברם שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם. הורה באצבע ששלימות זה הרוחני הנקנה לו בראייה לחוד לא נקנה לו כי אם מן המקום אשר הוא עומד בו והיינו בית אל. כי כך משמע פשט המקראות וילך למסעיו מנגד עד בית אל וגו'. וזה שאמר אל הארץ אשר אראך שאני מראה אותך שמה ובסיבה זו מלך ביופיו תחזינה עיניך: ותועלת רוחני זה לא יסור מזרעו עד עולם, כי אף בזמן שבית המקדש שלמטה אינו בבנינו מכל מקום הבית המקדש שלמעלה המכוון נגדו נצחי לא יסור לעולם ובכל זמן יורד ממנו השפע על זרע אברהם המקודש, ומטעם זה שלמים וכן רבים נכספה נפשם לעמוד במקום הקדוש ההוא כי רצו את אבניה וגו'. וכנגד תועלת רוחני זה אמר הקדוש ברוך הוא שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם רצה לומר מן המקום הקדוש אשר אתה עומד בו כי בו תקנה השלימות הרוחנית ותזכה לראות פני השכינה, ועל אותו שלימות אמר לך אתננה ולזרעך עד עולם כי שלימות רוחני זה לא ימוש לעולם..."

פרטים שסביבה "נשמטים" ממנה...

תחילה כדי להרשיע צדיק. בגין אותה הוכחת זכות זיכו כל השופטים והמושבעים פה אחד את הנאשם ואותה הוכחה התפרסמה כתקדים חשוב ביסודות המשפט באותה מדינה.

סיפור | האיש שעל גבי קופסת CAMEL...

מהדרך ליומי | השמר לך ושמור נפשך פן תשכח

בימים אלו, לאחר מעמד מתן תורה, מצווים בני ישראל שלא לשכוח את המאורע הנורא והאדיר הזה: "...כך השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראוי עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך: יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחרב באמר ה' אלי הקהל לי את העם ואשמעם את דברי אשר למדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ולמדון: ותקרבון ותעמדון תחת ה' והקר בער באש עד לב השמים השן ענן וערפל: וידבר ה' אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול..."

איך אפשר לצוות שלא לשכוח את מעמד הר סיני? וכי השכחה נעשית בכוונה? ככל שנתייחס אל מעמד הר סיני כ"מילתא דרמי עליה דאיניש", דבר שהוא משמעותי לנו, משנה מציאות, כך נחזק את הזיכרון לנצח.

אאמו"ר הגאון שליט"א כתב במאמרו השבועי, לבאר את אריכות הלשון "השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח", מדוע לא כתוב "לא תשכח את הדברים":

אם היה כתוב "רק אל תשכח" היתה זו רק אזהרה על עצם השכחה, לשון "השמר לך" באה להוסיף שתעשה לזה שמירה. דהיינו, עשה דברים שמועילים בעקיפין לחזק את זכרון הענין הזה וסלק את הסיבות שגורמות לשכחה. "ושמור נפשך" – דברים שאדם אינו חפץ בהם והם מפריעים לו, הוא מנסה לדחוק אותם הרחק מהתודעה שלו. אמרה התורה שמר את נפשך שתהיה מרוצה ושמחה בזכרון המעמד הנעלה, ואז תהיה לה סיבה להתרפק עליו ולהתגעגע אליו, כי טובים דודיך מייך. ועיין רש"י תחילת שיר השירים. [ועיין אגרת תימן לרמב"ם שכתב לבני תימן שישגילו את המעמד הזה כמו שגדלו ה'] "מאוד" – גם אם עשית דברים לחקוק עת הענין הזה בנפשך חפש האם אפשר להוסיף עוד דברים. "פן תשכח את הדברים" – שיהיו הדברים ידועים וברורים ושמורים. "ופן יסורו מלבבך" יש דברים שידועים ומפורסמים וההעלם מהם מצוי, כמו שכתב המסילת ישרים בהקדמה, דהיינו שהם לא גורמים לאדם להתייחס אליהם ולסדר על פיהם את מהלך החיים שלו, יתכן שהאזהרה "ופן יסורו מלבבך" באה להזהיר שזכרון מעמד הר סיני יהיה חרוט גם בלבנו וישפיע עליו.

כדוגמא לכלל הזה ש"מילתא דלא רמיא עליה – לא אדעתיה" משמש הסיפור הבא:

באמריקה היה עורך דין יהודי בשם סמואל ליבוביץ אשר התפרסם שמו שהיה לוחם צדק גדול ואת עיקר עיסוקו הקדיש להציל נאשמים שטפלו עליהם עלילות שווא, ובעיקר עסק להציל נאשמים אשר כמעט לא היה סיכוי לזכותם מחמת העלילה המושלמת שטפלו עליהם.

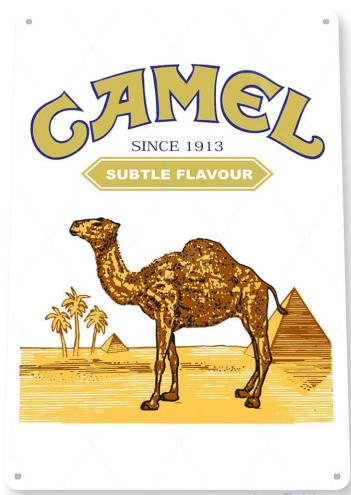
מספרים שפעם אחת טפלו על אדם אחד שכביכול רצח אדם והעדויות שהפלילו אותו כללו פרטים מדויקים וגירסאות מורחבות. עדי השקר היו מתואמים בכל הסעיפים והפרטים הדקים ועמדו בכל הדרישות והחקירות עד אשר לא השאירו כל צל של ספק באמיתות הדברים, לכאורה. כמעט שכבר נחרץ דינו של אותו אדם להריגה.

לפתע קם אותו סנגור והעלה בקשה לפני השופט וחבר המושבעים להעלות לאולם המשפט מן הרחוב כעשרה אנשים המזדמנים בצורה אקראית, הנוהגים לעשן אחד מסוגי הסיגריות המפורסמות באותה תקופה שנקראו בשם "כאמל" שתרגומו "גמל", ואף על הקופסה הופיעה תמונה של גמל.

משבאו האנשים לפני השופטים, שאל אותם הסנגור בזה אחר זה: האם האדם המופיע על התמונה שעל הקופסה יושב על גבי הגמל או שמה עומד הוא לצד הגמל. האנשים נחלקו לשתי קבוצות, מהם שטענו שהאדם שבתמונה יושב על גבי הגמל ומהם שטענו כי לא כן הוא אלא עומד הוא על יד הגמל. השופטים והמושבעים שנכחו שם לא הבינו כלל את הקשר שבין שאלתו של הסנגור לבין מהלך המשפט, וישבו דום בהשתוממות, מצפים להבין את פשר מעשיו.

מה מאד הופתעו כולם כאשר העו"ד שלף מכיסו חפיסת סיגריות מאותו סוג והראה לכל הנוכחים שעל החפיסה לא מופיע איש כלל וכלל, לא על הגמל ולא על יד הגמל...

הסנגור הוכיח מזה שהואיל ואתם מעשנים אין חשוב אצלם כלל הפרטים הקטנים והשוליים על כן לא יתכן שהם יהיו בקיאים בהם כראוי, והדברים הללו אינם נחרטים בזיכרונם כלל. אי לכך ברור שהעדויות שכללו פרטים דקים ושוליים בדייקנות מופלגת אינן אלא עדויות שקר שהוכנו בכוונה

הסוד הגדול | איך זוכרים את כל התורה כ"מונח בקופסא"

מספרים ששאלו פעם את אחד מגדולי ישראל איך הוא זוכר את כל פרטי הפרטים של הסוגיות השונות. הוא השיב להם עפ"י הגמרא שלנו: ככל שהדבר הוא מפתיע ומחודש, מרגש ומחייב – הוא נשמר בזכרון לטווח ארוך. אבל אם הפרטים של הסוגיא אינם מספיק מעוררים את התפעלותו – הם ממהרים להישכח.

הוא דרש על זה את הפסוק בתהלים קיט, קכט "פְּלֹאוֹת יְעֹדוֹתֶיךָ עַל כֵּן נִצְּרָתָם נִפְשֵׁי". מכיון ש"פלאות עדותיך" בעיניי, לכן "נצרתם נפשי" ואינם נשכחים ממני.

רמז | מחכו עלה במערבא – ל"ג בעומר

החתם סופר היה נוהג ללמוד בכל יום מימי ספירת העומר דף אחד ממסכת שבועות. מספרים שכאשר היה מגיע ביום ל"ג

בעומר לדף שלנו, דף ל"ד (שהרי המסכת מתחילה מדף ב'), הוא היה אומר שבדף שלנו יש רמז ל"ג בעומר, "מחכו עלה במערבא" בארץ ישראל חייכו על רבי שמעון בר יוחאי. הרי שביום הזה נוהגים בארץ ישראל לעשות חגיגה ושמחה עם רבי שמעון בר יוחאי.

האמת שהלשון הזו בדף שלנו היא חריגה ופלאית, שהרי כלל בידינו (סנהדרין יז,ב) ש"מחכו עלה במערבא" מיוחס לרבי יוסי בר חנינא, שהיה אמורא, ואיך יתכן שהוא יפרוך בחיך את דברי התנא. בשאר מקומות שנזכרת לשון זו היא כלפי אמוראים ולא כלפי תנאים!

וכבר עמד על זה הריטב"א כאן וכתב: "פירוש מחכו על ברייתא לומר דבשיבושא אתנייה, ולא ארבי שמעון, דאילו ארבי שמעון חס ושלום דמחכו".

אך עכ"פ יש כאן תופעה חריגה מאד, של לשון כזו מול דברי תנא. אולי לכן יש מקום ללמוד כאן רמז לעניינים נסתרים כחגיגת ל"ג בעומר בארץ ישראל.